

נשאר רק לצעוק

הרב אפרים שרבני שליט"א

לפני

הכל נברך יה"ר שמזלם של עם ישראל יעלה ותשועת ה' כהרף עין אכ"ר. כולנו יודעים כמה משה רבנו רצה להיכנס לארץ "וואתחנן אל ה'" – כמה הוא התחנן "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה", רוצה לראות, ארבעים שנה חיכיתי לרגע הזה, בבקשה אל תשאיר אותי בחוץ. חז"ל דורשים, שמספר התפילות עמד על חמש מאות וחמש עשרה. כל אחת שונה מחברתה.

והוא עצר רק ברגע שהקב"ה אמר לו "רב לך". במילים שלנו זה אומר "עד כאן", אני מבקש ממך לעצור. כשראה משה רבנו כך, אמר לקב"ה "לפחות אהיה שם שנתיים או שלוש ואח"כ אמות". אך גם בזה לא התרצה ה'. אמר משה "אם לא אכנס בחיי אכנס במותי" תכניס אותי בתוך ארון, עטוף בטלית. רק אל תשאיר אותי בחוץ.

משה רבנו בסוף לא נכנס הוא נקבר בחוץ, יום שבת זה היה, הוא לא זכה לראות את ארץ ישראל. כותב בעל השפת אמת, מה שהכי כואב בכל הסיפור הזה שאם עם ישראל היו עומדים ומתפללים על משה שיכנס לארץ הוא כן היה נכנס. הוא היה זוכה לראות את ארץ ישראל.

ולמרות שהייתה שבועה של הקב"ה שמהם לא נכנס, תפילות של עם שלם בידם לבטל גם שבועה של ה' יתברך. הם היו שש מאות אלף, אם כל אחד היה לוקח עליו פרק תהילים וכמה מילים מתוך הלב שירחם על הצדיק שנגזר עליו כך, הוא היה עובר את הגבול. נכון שכולם ריחמו עליו ואמרו "מסכן רחמים עליו, כמה כואב לשמוע שכך קרה לו", אבל אף אחד לא לקח יוזמה לעמוד ולהתפלל עליו.

קודם פטירתו אמר להם משה "אחד פדה ששים ריבוא בעגל, וששים ריבוא לא פדו אדם אחד" – שהייתם צריכים אותי לא נחתי לרגע בשבילכם, לא אכלתי לא שתיתי רק ישבתי להתחנן עליכם שהקב"ה ישאיר אתכם לחיות, שיש לכם ילדים, אך כשהייתי צריך אתכם, אתם לא הייתם שם בשבילי. לא בקשתי כלום רק שתתפללו.

זה אומר, שלא משנה מה כתבו בשמיים, אם יעמדו קהל גדול מעם ישראל ויתחננו באמת ויורידו דמעות, יקרה משהו עם התפילה הזאת. ואם היה אפשר להכניס את משה רבינו לארץ, אין אפילו חצי ספק שאפשר להחזיר את כל החטופים, ולדאוג להשיב את החיילים. השאלה כמה מתפללים ואיך מתפללים.

כשמתים חיילים זה אומר, שלמרות שאנשים באמת מרחמים ולכולם כואב הלב זה לא מספיק, כי לכאוב בלי לעשות עם זה משהו זה לא מה שיחזיר אותם, מה שיחזיר אותם זה רק דבר אחד, אנשים שידעו לקום ולהתחנן עליהם. לקחת יוזמה וללכת לקבר רחל להתפלל עליהם, לעזרת נשים, לבית הכנסת כמה דקות

לפני או אחרי התפילה, או אפילו בבית. לא לבקש על אף אחד אפילו לא על הילדים שלנו, רק בשבילם, רק למענם, ולבכות כמו ילד קטן וילדה קטנה. "אנא רבונו של עולם, מלך רחמן, יש כל כך הרבה משפחות שנהרסו להם החיים ומי יודע אם יחזרו עוד פעם לחיך בחיים האלה, בבקשה תרחם על האימהות שעדיין לא נהרסו להן החיים, בבקשה שלא ישמעו בשורה קשה, בבקשה שיקבלו שיחה שהכל בסדר והוא חוזר לשלום".

מישהו אמר לי "קשה לי לבכות, לא נפתח הלב". אמרתי לו "תחשוב עשר שניות שהבן שלך בן עשר צועק שם איפה אבא שלי למה אבא שלי לא בא לקחת אותי? תתאר אותו עם כל הבעות הפנים שלו ואז תראה איך אתה מתפלל". אני מפתח שהחיילים שנפלו חלילה לא יגידו לנו יום אחד "אנחנו הלכנו לפדות אותך, אבל אתה לא ביקשת עלינו, למה לא התחננת עלינו? היתה לנו אמא בבית שחיכתה לנו, ילדים שרצו לראות את אבא שלהם". אסור לנו לשבת ולשתוק. מי שאכתב לו מהעם הזה שיתחיל לדבר. לדבר עם ה' יתברך.

הייתה אשה אחת חכמה, קוראים לה מרגלית, חטפו לה את הילדה. כל כך התפעלתי מהחכמה והתושייה שלה. במצבים כאלו כולם מחכים לטלפון מראש הממשלה, זה מתקשר לשר הביטחון, זה מפני, זה צועק, והיא עומדת ומפרישה חלה, עומדת ומתעסקת עם בצק ובדמעות אומרת "אבא, אני אוהבת אותך".

למה את לא הולכת לבדוק מה אומרים בחדשות, מה אומרים האו"ם, מה השיבו החמס, היא הדמעות ואבא שבשמיים. מתוך מאתיים וארבעים חטופים תוך פחות מ-24 שעות מהפרשת החלה ורק הילדה שלה יושבת בסלון. כאילו נכנסה איזו יד ארוכה לעזה ומשכה אותה מבין כולם. לדעתי זה הנס הכי גדול שהיה במלחמה הזאת. איך דווקא הילדה שלה נבחרה מתוך מאתיים ארבעים חטופים ותוך פחות מ-24 שעות. אם זה לא נס אז מה זה נס.

הילדה הזאת כל החיים תצטרך להגיד לאמא "אמא תודה לך שכולם היו בטלפונים ודיבורים ואת היית עם העיניים למעלה".

יש הרבה רבניות היא בשבילי רבנית. הרבנית מרגלית, את לא דיברת, את עשית. הייתה לנו רבנית מרגלית אחת, היא הייתה אשתו של מרן רבינו עובדיה, היום זו את. יהודיה אמיתית שבשיא התופת מניחה הכל בצד ומתעסקת עם האלוקים שלה.

בתקופה הזאת לכל כך הרבה אנשים מתחיל לרדת האסימון שיש משהו יותר גדול מכל מה שהם הכירו עד עכשיו. אולי עד עכשיו לא הרגישו כל כך, היו כאלו שאפילו חלילה זלזלו, היום זה נוגע לכולם בעצמות. ה' הוא האלוקים ה' הוא האלוקים. במדרש נתחומא (מסות ג) כתוב, שמכל שבט שלח משה רבנו אלף חיילים לצבא וכנגדם אלף חיילים לתפילה. היה בצבא סדר מופתי. כל חייל שמשה רבנו היה שולח, היה מברך אותו לפני שיוצא. ומראה לחייל את האברך, זה האברך שלך, בזמן שאתה שם נלחם הוא כאן מתפלל. הם מתחבקים. שום חייל לא היה יוצא עד שהוא ידע שיש

המשך שיחת הרב בעמ' 3 <<

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות למהניס 40 דק'

15:59 16:19

יציאת השבת (ר"ת)

17:44 17:10

פרטים
בעמ' 4

הוא כל כך
יקר ללבך?

והבית בהיבנותו

הרב שמעון שורתי שליט"א

יש לאהוב ויש להביע רגשות!

חלק א'

לעשות הכל למען בעליהן, וכן שהיא מדברת עם חברותיה ושי כנותיה כל משפט שני שיוצא לה מהפה: 'בעלי אומר... בעלי חושב... בעלי ובעלי...' אך אם נשאל אותו 'אשתך מעריכה אותך?', הוא מאד יהיה מסופק. יש להרגיש ויש להביע רגשות ואלו שני תחרי מים שונים לגמרי! כי יש לאהוב ויש להביע אהבה, יש להעריך ויש להביע את ההערכה, יש להכיר טובה ויש ולהביע הכרת הטוב, יש לכבד בלב ויש להביע את הכבוד וכו' ואלו שני תחומים שונים לגמרי! ומי שחלש בלהביע את רגשותיו, מפסיד ואינו מבין כמה!

הסיבות לא משנות - ההפסד עצום!

ואם הדברים כל כך נחוצים אז מדוע באמת אנשים נמנעים מללכת בדרך זו? אכן כמה סיבות אפשר לראות: **א. טיפוסים קרים או ביישנים** - לא השתמשו בשפה הזו מעולם. 'זה לא אני', טוען להג נתן. הם רוצים אך הימילים הטובות לא יוצאות מהפה (כלשונם). **ב. חסימות מהעבר** - הרבה פעמים אותם אנשים סובלים מחסימה רגשית בגלל עברם וילדותם, ישנם הרבה משפחות שלא החסירו מהילדים כלום במישור החומי רי, אמנם חום ואהבה ופרגון היה מהם והלאה! **ג. מחמת ש'נשחקו'** - ההרגל והשגרה השכיחה מהבעל והאישה את ההנהגות היפות הללו בחשי' במ שאין מקום ביגיל כזה למחמאות. **ד. חוסר ידיעה** - יש שחושבים שהנהגות כזו מתאימה רק לזוג בשנה ראשונה ואינם נותנים לבם לחשי' בות העניין. **ה. חוסר הדדיות** - אחד מבני הזוג 'אינו כזה' מהסיבות הנ"ל, ולכן הצד השני מרגיש שהרגש אינו הדדי, וממילא נמנע גם הוא, למרות היותו אדם חם מטבעו. **ו. אנוכיות** - האדם שקוע בע' צמו ובצרכיו, יושב ומצפה מתי השני יאמר מילה טובה, ולא רואה ולא מנסה לראות את המעלות של זולתו ולא עולה על ליבו להעניק כיון שרוצה רק לקבל [ויש שזה אינו נובע מאנוכיות אלא מדימוי עצמי נמוך שעסוקים בבניית הדימוי של עצמם עד שאינם יכולים לתת והארכנו בזה במקום אחר]. **ז. חשש להראות חולשה** - יש לאדם 'ג'וק' בראש שאם אני אומר לשני מילה טובה, אז זה מראה חולשה מסוימת, ואני הופכו כביכול לטוב ממני. ומאיזו סיבה שלא תהיה ההפסד עצום!

ואם נראה בית קר נטול מילים טובות ומחמאות, חום והבעת רג' שות מאחת הסיבות הנ"ל, נמצא שמתגוררים בו שיש שני סוגי טי' פוסים. **הסוג הראשון** הם אותם שרואים את הדברים הטובים בבן הזוג, רק משהו עוצר אותם מלהוציא את הדברים מהפה. **והסוג נוסף**, הם אותם אנשים שכלל לא מצליחים ללא מניסיון רוצים לראות את הטוב בבן הזוג ואת מעלותיו, אלו נשאר קצת מאחורה ולא להם מיועדות השיחות הקרובות שמטרתם היא לדעת 'איך' ולא 'למה'. פעמים מחמת שעיניהם תמיד מסתכלות ו'פוזלות' לדשא של השכן, ואז ממילא מרגישים עניים ומסכנים, ופעמים מחמת תכונת ה'עין רעה' שמתעסקת ברע ומעלימה את הטוב ועוד. בשבוע הבא בע"ה נראה את הכוח של שבירת המחסומים, ואת התועלת העצומה שנקבל על ידי כך.

ליבר לבי לאל ולאלות טובות אל בית יראל.

בשבועות הקרובים נעסוק ב'אומנות המילים הטובות', שבתחום הזה תלוי כל כך הרבה מהקשר אליו אנחנו שואפים. וכמו שדיברנו כבר רבות על תרומת השיחה לקשור את הנפשות של בני הזוג, ושיחה היא אומנות, בתוך אומנות זו יש ענף ראשי, שנקרא כיצד להביע את רגשותינו, וכמו שכתב בעל חובות הלבבות ש'הלשון קולמוס הלב, ושליח המחשבות' - להביע את מה שאנחנו חושבים ומרגישים יש שני דרכים על ידי הדיבור ועל ידי המעשה. ואת אומנות זו נרצה בע"ה ללמוד יחד בשבועות הקרובים. ונראה ונוכח שמי שיוודע לדבר' ומי שיוודע לומר את המילים הנכונות בזמן הנכון, יש לו רווח עצום ומחפה על הרבה חסרונות ובעיות בבית.

המתנה הגדולה ביותר!

אך קודם כל עלינו להקדים הקדמה קטנה וכ' ללית שבין קצת בצורך הגדול בעניין זה לחיי הנישואין. לכל אדם באשר הוא, יש את הצורך הנפשי הבסיסי, להרגיש אהוב, שווה, טוב, מוע' רך, [גם גדול הדור! וכמו שמסופר על אחד מגדרי לי הדור בדור הקודם, **מון הרב שך** זצ"ל, שהיה בשנות התשעים לחייו, שבא אליו פעם בסוף השי' עור אדם פשוט והחמיא לו על השיעור, חייד הרב ואמר: 'תודה רבה לך באמת שימחת אותי, תדע שגם יהודי ישיש בן תשעים שמח לשמוע מילים טובות!] וטבע האדם שבונה את הת' דמית האישית שלו רבות על פי יחס החברה והקרובים אליו. והנה הקב"ה ברחמיו הרבים, נתן לאדם מתנה גדולה בביתו, קוראים לה ב'ובת זוג, שותף לחיים שיכול לקיים תפקיד זה ולהעניק לו את התחושות הללו בשלמות! חבל ששומעים עוד ועוד על אנשים שלא מנצלים את המתנה היקרה הזאת.

וקודם שנתעסק ב'איך' נתעסק ב'למה', משום שהשיחות בשבר עות הקרובים מיועדים למי שכבר משוכנע שזו הדרך וחייב לעבוד ואסור בשום פנים להזניח את המצב. [וכבר עסקנו בנושא זה בספר שירת הבית (פרק ד') והארכנו מעט ביסוד הבעת הרגשות בתוך הבית וראינו עד כמה ההפסד גדול לבית שחסר בדרך זו, ועוד כמה נושאים ויסודות חשובים ולא נכפול הדברים כאן].

יש להרגיש ויש להביע רגשות - ואלו שני תחומים שונים לגמרי!

וחייב לדעת עצם העובדה שאנחנו אוהבים, מכבדים, מעריכים, בה' חלט לא כאן הסתיימה עבודתנו, ישנם הרבה אנשים שאוהבים את נשותיהם אהבת נפש, אך כשתשאל את אשתו, 'בעלך אוהב אותך?' היא תהסס מאד בתשובתה. וכן ישנן נשים שמוכנות בזמני אמת

ההרלות מיוחדות
למתמידים
וכן להורים היקרים
שמחשקיים בילדיהם!

אבות ובנים

בית ננסת "משכן משה" האנפה 2 גילה ירושלים

האור הגנוז

באר החסידות

אוצרות מעולות חסידות

כהן גדול, והפתילים מרמזו על הפתילות של נר חנוכה, והמטה מרמזו על הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת המטייה עם הכולל גימטריא כל"י. פירוש, מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך, היא ראייה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך וחשוקים ודבוקים רק בך ולא חס ושלום וכו',

רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת הנ"ל. "וַיֹּאמֶר יְהוָה", הוא הקב"ה, "צִדְקָה מְמַנֶּי" - כביכול אני חייב בזה. היינו הקב"ה מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה דבקים רק בי, ומה שעושים לפרקים נגד רצוני חס ושלום, הוא רק מחמת "פי על כן לא נְתַתִּיךָ לְשֵׁלָה בְנִי", רוצה לומר תיבת שלי"ה מרמזו על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב "עַד כִּי בֹא שְׁלִיחַ", היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתני אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו. (בת עין).

"זאת חנוכה"

היום השמיני של חג החנוכה, חלוק בתכלית משבעת ימי החנוכה שלפניו. ובעוד ששבעת הימים הראשונים של חנוכה הם עדיין בגדר הטבע, והישועות שניתן לפעול בהם הן רק ישועות שלא פורצות לגמרי את גדרי הטבע - היום השמיני של חנוכה הוא לגמרי מעל הטבע, וניתן לפעול בו ישועות הפורצות את כל גדרי הטבע. (אמר נועם).

"מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת הַנְּפִלָּת בְּעֵינֵינוּ", כלומר - מאת ה' הדבר שקיבלנו את יום "זאת" - יום זאת חנוכה, "היא נְפִלָּת בְּעֵינֵינוּ" - שבכוחו לעורר נפלאות לעם ישראל. (ר' שלמה מבאבוב). "בְּזֹאת יְדַעְתִּי כִּי חִפְצְךָ בִּי". יש לפרש, "בְּזֹאת" היינו "זאת חנוכה", כפי מה שקיבל את השפע קודש בכל ימי החנוכה, וכולם מתקבצים בסיום החג ב"זאת חנוכה", כך ידעתי כמה "חִפְצְךָ בִּי". שב"זאת חנוכה" ידע האדם כמה חפץ בו בוראו, כפי מה שחש קדושה בקירבו ביום האחרון של החנוכה. (ארון הברית).

בחנוכה נעשה הניצחון על ידי מלחמה בדרך הטבע, אבל חז"ל תלו עיקר הנס בנרות, בכדי שידעו ויזכרו כי גם ניצחון המלחמה היה בדרך נס מאתו יתברך. ולזאת כיון הרב הקדוש מבארדיטשוב, שסגולת חנוכה היא ראייה, כי מחנוכה נלמד לראות את הכוח האלוקי שבכל דבר. (ר' ישראל מטשורטקוב).

גמר החתימה

"וַיְהִי כְּמִשְׁלֵשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגֵד לַיהוָה לְאָמֹר וְנָתַתְּ תְּמִיר פְּלִתָּךְ". בכתבי ההאר"י ל"ל מובא, שסוף גמר החתימה היא בחנוכה. אם כן נוכל לומר שזה מרמזו בפסוקים אלו, "וַיְהִי כְּמִשְׁלֵשׁ חֳדָשִׁים" - היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר החתימה. בא המקטרג על בני האדם לפני הקב"ה, שהוא מרמזו בתיבת "יהודה" לומר "וְנָתַתְּ תְּמִיר פְּלִתָּךְ" - היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר שהיא מכונה בשם כלה זנתה וסרה ממך, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא "וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזָנוּנִים" - "הָרָה" היא בבחינת דביקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה.

"וַיֹּאמֶר יְהוָה", הוא הקב"ה, "הוֹצִיאֶנָּה וְתִשְׁרָף" עבור זה, שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנונים רק מעצמה היא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע. "הוא מוצאת נהיה שְׁלֵחָה אֶל חֲמִיָּה לְאֹמֶר", בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאוות רעות, כי האמת הוא כך שרק "לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלָה לוֹ אֲנֹכִי הָרָה", פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בקב"ה, שהוא מקור החסד, וגימטריא "אֵלָה לוֹ" (גימטריא חסד), ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הקב"ה רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם, אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לקב"ה.

ותאמר עוד לקב"ה ראייה אמיתית לזה, "הִנֵּךְ נָא לְמִי הַחֲתֻמָּת וְהַפְתִּילִים וְהַמְטָה הָאֵלֶּה", מרמזו על השמן של נרות חנוכה, שהיה חתום בחותמו של

המשך שיחת הרב

אמא. היא הצמידה את האוזן לחרץ הפתוח והנה היא שומעת את אמא אומרת "רבונו של עולם, אני לא טיפשה, אני יודעת ששאר לי מספר ימים, אבל אתה אבא מה תרוויח שתהיה עוד מצבה, מה ייצא לך מעוד כמה פרקי תהילים ביום האזכרה שלי. בבקשה ממך, הרי אתה הכל יכול אתה ממית ומחיה, תשאיר אותי בחיים ואני מבטיחה לך שכשאני אצא מכאן תהיה לך תועלת ממני, אני אהפוך להיות שפחה נאמנה של התורה הקדושה, אני אקדיש את כל הבקרים שלי לבשל אוכל לבני תורה חיים אין כסף. רבונו של עולם תן לי את האפשרות, תן לי את היכולת, אנא ממך" היא סיימה לדבר ונרדמה.

כעבור רבע שעה היא פקחה את העיניים ואמרה "דבורה, אני רוצה לשתות תבואי לי מים". הילדה החלה לפחד, היא הבינה שכשמסתלקים מהעולם מבקשים מים כדי לברך. דבורה רצה להביא מים והאחות אומרת לה "תגידי את נורמלית היא תחנק מזה, אמא שלך במצב אנוש היא לא מבינה מה שהיא מדברת". אך דבורה כבר היתה בחדר עומדת עם כוס המים והלא יאומן קרה, אמא שתתה את המים. האחות הזעיקה את כל הרופאים לראות את הנס הגדול ואז היא נרדמה לזמן מה, ושוב קמה וביקשה מדבורה משהו קטן לאכול. הרופאים לא ידעו את נפשם והיו בהלם גמור. לאט לאט שבה אל האמא רוחה. לאחר חודש היא יצאה מבית החולים כשהיא בריאה. כשיצאו מבית החולים אמרה האמא הם עברו על ידי ישיבה גדולה. האמא בקשה מהבעל לעצור. הבעל נכנס לראש הישיבה ושאל אם צריך טבחית כמובן בחינם ואכן כך היה.

מה שמחזק יותר, שבתקופת בין הזמנים שהיא תקופת החופש בישיבות, נכנסה האשה ללחץ כי לא רצתה להפסיק את הבישול, אותו בישול שרק בגללו זכתה לקבל עוד חיים. אך הפתרון נמצא מיד. היא החלה לעבוד בבין הזמנים בישיבת מיר שם המטבח פועל אף בימי בין הזמנים. התורה עמדה לה, התפילה עמדה לה. יה"ר שהיא תעמוד גם לנו ולכל עם ישראל, אכי"ר!

לבת שלום עם ישראל! אהרן לובין

מישהו שמתפלל עליו ולומד להצלחתו. לאחר המלחמה מספרת התורה "ולא נפקד ממנו איש" - כולם חזרו בשלום, אחד לא נפל. אין מודעות שהותרו לפרסום על חיילים שנפלו. אלף סידורים של תפילה, אלף חיילים חוזרים. כשהיו חוזרים מהמלחמה היו מתחבקים החייל והאברך שהתפלל עליו "אתה היית בפנים ברצועה הנה התהילים שלי לא הפסקתי, כל היום היית בפה שלי, רבונו של עולם שמור עליו". תראה לי עם כזה בעולם בכל ההיסטוריה שיוזעים ככה להילחם. אין ולא יהיה. כך נמשיך. זה עם ה' זה העם היהודי.

ראש הממשלה דאז מנחם בגין, כשרצה להשמיד את הכור העירקי היה לחץ גדול במדינה. הוא פנה לרב שך זצ"ל להתייעצות ולקבלת ברכה. אמר לו ראש הממשלה "בעזרת ה' בשעה שתיים בצהריים אנחנו מתכננים לתקוף". השיב לו הרב "בעזרת ה' תתקפו, אבל לא בשעה שתיים אלא בשעה ארבע". הוא הסביר לו שבשעה שתיים יש הפסקת צהריים בישיבות כולם, ובשעה ארבע חוזרים האברכים ובחורי הישיבו מהפסקת הצהריים ויש הרבה עמל תורה בעולם. שם זה הזמן לתקוף. הוא היה חכם הוא הקשיב לרב, וברוך ה' הייתה הצלחה גדולה. רק תורה. רק תפילה. זה מה שיעמוד לנו בשעות האלו.

התרגשתי כל כך ממה שסיפר הרב חזקיהו מישקובסקי שליט"א על אישה ששכבה בהדסה במצב קשה. הרופאים התייאשו והרימו ידיים מהמצב שהתדרדר מיום ליום. כולם ידעו שזה עניין של ימים ספורים. דבורה בתה הגדולה בת החמש עשרה היתה על ידה באותו היום, כשלתע האמא פתחה את העיניים ובקשה ממנה בחולשה נוראה לצאת מהחדר ולסגור אחריה את הדלת. הילדה לא טיפשה והבינה שכנראה אמא שלה לא רוצה שהיא תקבל טראומה מלהיות אתה ברגעים האחרונים. היא מיהרה לצאת ומיד חייגה לאבא שלה ובקול בוכה אמרה לו שיבוא מהר כי היא מפחדת שאלו הרגעים האחרונים של אמא. היא נעמדה ליד הדלת ופתאום היא שומעת את קולה של

הלכות אקטואליות

הרואה את קרובו לאחר 30 יום ברכת שהחיינו סימן רכה

מברכים עליו. [חזו"ע (שם) ודלא כהמ"ב (ב) שכתב שהוא מחלוקת אחריו וספק ברכות להקל. שכל מחלוקת האחריו הני"ל היה רק לגבי ברכת המתים ע"ש שכמה אחריו הכריעו לברך].

ראה כמה מקרוביו שמח לראותם יברך על כל אחד או על כולם יחד?

הרואה כמה מקרוביו לאחר שלושים יום, ושמה לראותם, יש להבחין בזה בין שני אופנים: א. שפגש את כולם יחד - מברך פעם אחת על כולם, וכגון מי שחוזר לביתו לאחר זמן ארוך של שירות ומחכים לו שם משפחתו. ב. שפגש אותם בנפרד - מברך על כל אחד בנפרד, וטוב שיעשה כוונה שבברכת שהחיינו הראשונה אינו פוטר את שאר הברכות שיברך. (אך אין חיוב לעשות כוונה זאת) כגון שאביו בא לאסוף אותו, ולאחר מכן ראה גם את אמו, אחיו ואחיותיו, מברך קודם על אביו שפוגשו ולאחר מכן יברך על שאר המשפחה שמחכים לו. ומכל מקום עדיף שבשעה שפוגש את אביו יעשה כוונה שפוטר רק אותו ולא את שאר משפחתו. [על פי המבואר בחזו"ע שם (תכז) בשם שו"ת דבר שמואל ועוד ע"ש].

לא ראה את קרובו שלושים יום ולאחר מכן ראה בשיחת ווידאו האם יברך?

יש מהפוסקים שכתבו שמי שלא ראה את קרובו החביב עליו שלושים יום ולאחר מכן דיבר עמו שאם מדבר עם חברו בטלפון וכל שכן בשיחת ווידאו וכיוצא בזה, מברך עליו שהחיינו כיוון שחביב עליו מאד. [כ"כ בשו"ת הים הגדול (ס"ט) כד שכתב כן אפילו אם דיבר עמו בטלפון]. אולם למעשה, אינו נכון וכל שלא רואה פנים אל פנים אינו מברך ואין להוסיף על תקנת חז"ל שתפסו לשון 'הרואה' ותיקנו ברכה זו אלא על ראייה במציאות ורואהו במו עיניו ושמה בקרבתו. [חזו"ע (תכח) וכעין זה כתב הגרש"ז אוירבך (הלי"ש רפא)].

מי שלא ראה את קרובו או חברו יותר משלושים יום באילו אופנים יברך עליו ברכת 'שהחיינו'? חייל בשירות או מי שהיה במילואים ולא ראה את משפחתו אך דיבר איתם (בטלפון או בשיחת וידאו)?

בשולחן ערוך סימן רכה (סעי' א-ב) הובא דין חז"ל (מסכת ברכות נח:.) שהרואה את חברו שחביב עליו מאד, ושמה לראותו מברך עליו ברכת 'שהחיינו' בשם ומלכות. ואם רואהו לאחר יב' חודש מברך ברכת 'מחיה המתים'.

ויש שכתבו שבימינו לא נהגו לברך ברכה זו, ושלוש סיבות עיקריות נתנו בדבר: א. מפני שקשה לאמוד האם באמת אוהב את חברו. [כ"כ החסד לאלפים (אות טו), בן איש חי (עקב יד) ערוה"ש (ג) ועוד]. ב. שיש לחוש שמפני הנימוס או מפני פחדו מאיש זה שראהו יברך בראיתו אף על פי שאינו שמח באמת. [הגרש"ז אוירבך הליכות שלמה וכעין זה בנימוקי או"ח שם]. ג. משום שכלי התקשורת התרבו ובוודאי יודע ששלומנו של חברו טוב אף שלא ראהו את פניו. [הגר"א חזן (שו"ת תעלומות לב ג) ועוד, ובחזו"ע דחהו כמו שיתבאר בהמשך].

למעשה, אם יודע על עצמו בוודאות שחברו חביב עליו ושמה בראיתו יברך עליו בשם ומלכות. [מסקנת החזו"ע (ברכות תכה) ע"פ כמה מן האחרונים]. וכל שכן קרוביו האהובים עליו שמברכים זה על זה לאחר שלושים יום שלא ראוהו. כמו כן חייל, לוחם או מתנדב הי"ו וכל כיוצא בהם שחזרו לביתם לאחר שלושים יום, יברכו עליהם כשמחים מאד לראותם, ובפרט כשהיה במקום סכנה. וכן הוא יברך עליהם. (וראה בסמוך).

ואף אם אותו חייל, לוחם או מתנדב דיבר בינתיים בזמן זה עם קרוביו בטלפון ואף בשיחת ווידאו וכיוצא בזה, מכל מקום

בס"ד

הוא כל כך יקר לך?

רוצה עבורו את ההנצחה הגדולה ביותר?

בוא ותהקוק את אהובך לנצח
בפתח קודש הקודשים של בית הכנסת

באולם הקידושים

בתיבת השליח ציבור

לפרטים: יעקב בן ישי
050-4119309 • 055-6695981

ממלכת התורה והרוחניות מחנה אפרים
הכל כבר מוכן < צעד אחרון ובזכותך אנחנו בפנים!